

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ
(Мінекономіки)

НАКАЗ

15 липня 2021 року

№ 244-21

Київ

**Про затвердження професійного
стандарту “Верхолаз”**

Відповідно до пунктів 27, 28 та 30 Порядку розроблення та затвердження професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 травня 2017 року № 373 (зі змінами),

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити професійний стандарт “Верхолаз”, що додається.
2. Директорату зайнятості та трудової міграції забезпечити протягом п’яти робочих днів унесення професійного стандарту, затвердженого цим наказом, до Реєстру професійних стандартів.
3. Директорату зайнятості та трудової міграції разом з департаментом цифрового розвитку та електронних сервісів забезпечити оприлюднення інформації про професійний стандарт, затверджений цим наказом, на офіційному вебсайті Мінекономіки.

**Перший віце-прем’єр-міністр України –
Міністр**

Олексій ЛЮБЧЕНКО

**Професійний стандарт
„Верхолаз”**

1. Загальні відомості професійного стандарту

1.1. Основна мета професійної діяльності

Виконання працівниками робіт на висоті із застосуванням та без застосування інвентарних риштувань та помосту під час використання систем канатного доступу.

1.2. Назва виду економічної діяльності, секції, розділу, групи та класу економічної діяльності та їхній код (згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 „Класифікація видів економічної діяльності”)

Секція А	Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	Розділ 02	Лісове господарство та лісозаготівлі	Група 02.4	Надання допоміжних послуг у лісовому господарстві
				Клас 02.40	Надання допоміжних послуг у лісовому господарстві
Секція N	Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	Розділ 81	Обслуговування будинків і територій	Група 81.2	Діяльність із прибирання
				Клас 81.22	Інша діяльність із прибирання будинків і промислових об'єктів
				Клас 81.29	Інші види діяльності із прибирання

Секція F	Будівництво	Розділ 43	Спеціалізовані будівельні роботи	Група 43.3	Роботи із завершення будівництва
				Клас 43.34	Малярні роботи та скління
				Група 43.9	Інші спеціалізовані будівельні роботи
				Клас 43.91	Покрівельні роботи
				Клас 43.99	Інші спеціалізовані будівельні роботи, н.в.і.у.

1.3. Назва виду професійної діяльності та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 „Класифікатор професій”)

Розділ	Підрозділ	Клас	Підклас
7	71	712	7129
Кваліфіковані робітники з інструментом	Робітники з видобутку корисних копалин і на будівництві	Будівельники будівель та споруд	Будівельники, ремонтники споруд та верхолази

1.4. Назва професії (професійної назви роботи) та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 „Класифікатор професій”)

7129 Верхолаз.

1.5. Професійна кваліфікація

„Верхолаз” 6 кваліфікаційний розряд – трудові функції – А, Б, В, Г, І, Д, Е; професійні компетентності - А1, А2, А3, А4, А5, А6, Б2, Б4, Б6, Б7, Б8, Б10, В2, В3, Г1, Г2, Г3, Г4, Г6, Г7, Г1, Г2, Г3, Г4, Г5, Г6, Д1, Д2, Д3, Д4, Д5, Д9, Е1, Е3.

„Верхолаз” 7 кваліфікаційні розряди – трудові функції – А, Б, В, Г, І, Д, Е; професійні компетентності - А1, А2, А3, А4, А5, А6, Б1, Б2, Б3, Б4, Б5, Б6, Б7, Б8, Б9, Б10, В1, В2, В3, Г1, Г2, Г3, Г4, Г5, Г6, Г7, Г1, Г2, Г3, Г4, Г5, Г6, Д1, Д2, Д3, Д4, Д5, Д6, Д7, Д8, Д9, Е1, Е2, Е3, Е4, Е5.

„Верхолаз” 8 кваліфікаційні розряди – трудові функції – А, Б, В, Г, І, Д, Е; професійні компетентності - А1, А2, А3, А4, А5, А6, Б1, Б2, Б3, Б4, Б5, Б6, Б7, Б8, Б9, Б10, Б11, В1, В2, В3, Г1, Г2, Г3, Г4, Г5, Г6, Г7, Г1, Г2, Г3, Г4, Г5, Г6, Д1, Д2, Д3, Д4, Д5, Д6, Д7, Д8, Д9, Д10, Е1, Е2, Е3, Е4, Е5.

1.6 Місце професії (посади, професійної назви роботи) в організаційно-виробничій структурі підприємства (установи, організації)

Працює під керівництвом начальника, керівника верхолазних робіт, призначеного в наряді-допуску за наказом керівника підприємства, організації.

Може ставити завдання, як наставник верхолазу нижчої професійної кваліфікації, який закріплений на період проходження стажування.

1.7. Умови праці

Тривалість робочого часу та відпочинку - згідно з чинним законодавством, графіками роботи та відпочинку, правилами внутрішнього трудового розпорядку, колективним договором.

Відпустки надаються згідно з чинним законодавством, колективним договором, графіками надання відпусток.

Обов'язкове страхування від нещасних випадків на виробництві за рахунок роботодавця, згідно зі ст. 35 Закону України „Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування”.

Робота пов'язана з підвищеним нервово-емоційним навантаженням, шкідливими та важкими умовами праці. Пільги та компенсації встановлюються відповідно до чинного законодавства.

Особливість характеру праці верхолаза вимагає високого рівня уваги та сенсомоторних реакцій, здатності орієнтуватися в просторі (в замкненому просторі).

1.8. Засоби індивідуального захисту

Працівникам видаються безоплатно за встановленими нормами спеціальний одяг, спеціальне взуття та інші засоби індивідуального захисту, а також мийні та знешкоджувальні засоби.

1.9. Умови допуску до роботи за професією

Стать: жіноча та чоловіча.

Вік: 18 років і старше.

Наявність документа, що підтверджує професійну кваліфікацію „Верхолаз”.

Наявність медичної довідки про проходження попереднього (періодичного) медичного огляду з висновком медичної комісії про придатність до роботи за професією „Верхолаз”.

Наявність сертифіката про проходження профілактичного наркологічного

огляду. Первинний профілактичний наркологічний огляд проводиться перед прийняттям на роботу, а періодичний - не менш ніж один раз на два роки.

Наявність довідки про проходження попереднього (періодичного) психіатричного огляду. Попередній психіатричний огляд проводиться перед початком діяльності (працевлаштування на роботу), а періодичний - один раз на п'ять років.

Проходження навчання та спеціального навчання з питань охорони праці.

Проходження вступного та первинного інструктажу з охорони праці. Після первинного інструктажу на робочому місці до початку самостійної роботи повинні під керівництвом досвідчених, кваліфікованих працівників пройти стажування протягом не менше 2-15 змін або дублювання протягом не менше шести змін.

Наявність посвідчення про перевірку знань з питань охорони праці.

1.10. Документи, що підтверджують професійну та освітню кваліфікацію, її віднесення до рівня Національної рамки кваліфікацій (НРК)

Диплом кваліфікованого робітника або свідоцтво про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації за професією „Верхолаз” з додатками до диплому кваліфікованого робітника або свідоцтва про присвоєння (підвищення) кваліфікації „Верхолаз”.

„Верхолаз” 6 кваліфікаційний розряд - 3 рівень НРК.

„Верхолаз” 7 кваліфікаційні розряди - 4 рівень НРК.

„Верхолаз” 8 кваліфікаційні розряди - 5 рівень НРК.

2. Навчання та професійний розвиток

Професійне навчання працівників здійснюється у закладах освіти, навчальних центрах або в структурних підрозділах підприємства за різними формами навчання за такими видами: підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації, спеціальне навчання.

2.1. Первинна професійна підготовка (назва кваліфікації)

Первинна професійна підготовка, професійно-технічне навчання за професією „Верхолаз” з присвоєнням професійної кваліфікації „Верхолаз” 6-го розряду – наявність повної загальної середньої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти або професійного навчання на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

2.2. Перепідготовка (назва кваліфікації)

Перепідготовка з інших професій за професією „Верхолаз” з присвоєнням професійної кваліфікації „Верхолаз” 6-го розряду - професійна (професійно-

технічна) освіта або професійно-технічне навчання на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

2.3. Підвищення кваліфікації з присвоєнням нового рівня освіти (назва кваліфікації)

Підвищення кваліфікації з присвоєнням професійної кваліфікації „Верхолаз” 7-го розряду – професійна (професійно-технічна) освіта або професійно-технічне навчання на виробництві. Практичний досвід роботи за професією верхолаза 6-го розряду не менше двох років.

Підвищення кваліфікації з присвоєнням професійної кваліфікації „Верхолаз” 8-го розряду – професійна (професійно-технічна) освіта або професійно-технічне навчання на виробництві. Практичний досвід роботи за професією верхолаза 7-го розряду не менше двох років.

2.4. Підвищення кваліфікації без присвоєння нового рівня освіти (назва кваліфікації)

Підвищення кваліфікації згідно з вимогами законодавства та потребами на виробництві не рідше одного разу на п'ять років.

2.5. Спеціальне, спеціалізоване навчання

Спеціальне навчання і перевірка знань нормативно-правових актів з охорони праці.

3. Нормативно-правова база, що регулює відповідну професійну діяльність

Кодекс законів про працю.

Закон України „Про охорону праці”.

Наказ Комітету по нагляду за охороною праці Міністерства праці та соціальної політики України від 09.01.1998 № 4 „Про затвердження Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10.02.1998 за № 93/2533.

Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 21.06.2001 № 272 „Про затвердження Правил будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок”.

Наказ Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005 № 15 „Про затвердження Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та Переліку робіт з підвищеною небезпекою”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 15.02.2005 за № 231/10511.

Наказ Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 27.03.2007 № 62 „Про затвердження Правил охорони

праці під час виконання робіт на висоті”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 04.06.2007 за № 573/13840.

Наказ Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 22.12.2008 № 289 „Про затвердження Правил охорони праці в металургійній промисловості”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 29.01.2009 за № 87/16103.

Наказ Міністерства надзвичайних ситуацій України від 25.01.2012 № 67 „Про затвердження Загальних вимог стосовно забезпечення роботодавцями охорони праці працівників”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 14.02.2012 за № 226/20539.

Наказ Міністерства надзвичайних ситуацій України від 14.12.2012 № 1425 „Про затвердження Правил охорони праці під час зварювання металів”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 04.01.2013 за № 63/22595.

Наказ Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 19.12.2013 № 966 „Про затвердження Правил охорони праці під час роботи з інструментом та пристроями”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 25.02.2014 за № 327/25104.

Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417 „Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05.03.2015 за № 252/26697.

Наказ Міністерства соціальної політики України від 19.01.2018 № 62 „Про затвердження Правил охорони праці під час експлуатації вантажопідіймальних кранів, підіймальних пристроїв і відповідного обладнання”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 27.02.2018 за № 244/31696.

Наказ Міністерства соціальної політики України від 04.07.2019 № 1045 „Про затвердження Положення щодо застосування нарядів-допусків на виконання робіт підвищеної небезпеки в металургійній промисловості та залізорудних гірничо-збагачувальних комбінатах”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 29.07.2019 за № 828/33799.

4. Загальні компетентності

Володіння професійною лексикою.

Дотримання професійної етики, запобігання конфліктних ситуацій.

Знання професійної термінології.

Здатність раціонально використовувати робочий час.

Здатність лаконічно та чітко передавати інформацію.

Здатність застосувати знання на практиці.

Оперативність в прийнятті правильних рішень у позаштатних ситуаціях.

Здатність аналізувати технічний стан та технічні характеристики верхолазного спорядження та пристроїв.

Здатність діяти в нестандартних ситуаціях.

Здатність працювати в команді.

Здатність оперативно приймати рішення в межах професійної

компетентності.

Здатність відповідально ставитись до посадових обов'язків.

5. Перелік трудових функцій, професійних компетентностей (умовні позначення)

Умовне позначення	Трудові функції	Професійні компетентності за трудовою дією або групою трудових дій	Умовне позначення
А	Планування та організація трудового процесу	Здатність забезпечувати особисту безпеку та здоров'я в процесі виконання верхолазних робіт	А.1
		Здатність недопущення, усунення та ліквідування нештатних ситуацій в промисловому альпінізмі	А.2
		Здатність дотримуватись вимог безпеки праці під час роботи із інструментом та пристроями	А.3
		Здатність використовувати за призначенням засоби індивідуального захисту верхолаза	А.4
		Здатність дотримуватись вимог електробезпеки під час роботи із електроінструментом та електроустановками	А.5
		Здатність володіти засобами індивідуального та колективного захисту від небезпечних та шкідливих виробничих факторів	А.6
Б	Організаційні та технічні заходи забезпечення безпечного виконання робіт на висоті	Здатність організовувати верхолазні роботи з урахуванням основних конструктивних особливостей об'єктів, де здійснюються роботи	Б.1
		Здатність володіти правилами та технологіями виконання будівельних, монтажних, ремонтно-будівельних, ремонтно-відновлювальних робіт	Б.2
		Здатність виконувати особливо складну роботу в опорному та безопорному просторі на висоті, у ході будівництва на підприємствах енергетичної, хімічної, металургійної, вугільної промисловості, мостів, тунелів	Б.3
		Здатність дотримання правил безпечного виконання робіт на риштуваннях, підмостках, драбинах, підвісних колисках, підіймачах	Б.4

		Здатність дотримання правил випробування та норм безпечного використання страхувальних тросів, канатів, запобіжних лямкових і безлямкових поясів та верхолазного спорядження, монтажних одинарних блоків, мотузок	Б.5
		Здатність експлуатувати та знати будову ручних і механічних лебідок, талей, засобів малої механізації, правила безпечної роботи з ними	Б.6
		Здатність використовувати методи налагоджування систем підймання та опускання людей і вантажів, систем переміщення у безопорному просторі із застосуванням верхолазного спорядження у процесі виконання робіт	Б.7
		Здатність дотримання правил роботи з механізованим інструментом, правил використання сигналів і порядок їх застосування під час взаємодії з машиністами вантажопідіймальних механізмів	Б.8
		Здатність дотримання порядку і правил ведення обов'язкової документації під час виконання робіт на висоті	Б.9
		Здатність дотримання правил та вимог охорони праці під час роботи на висоті	Б.10
		Здатність виконувати підсобні та допоміжні роботи в складі висотної бригади при виконанні робіт на висотних об'єктах в промисловому альпінізмі	Б.11
В	Надання домедичної та першої медичної допомоги потерпілим від нещасних випадків	Здатність визначити характер ушкодження та ступінь загрози життю та здоров'ю потерпілих від нещасних випадків	В.1
		Здатність надавати домедичну допомогу потерпілим від нещасних випадків, від гострого захворювання, у випадках аварії	В.2
		Організувати транспортування постраждалого із застосуванням рятувальної косинки, спелеонош, підручних засобів в супроводі, або без супроводу до місця надання першої медичної допомоги	В.3

Г	Дотримання правил охорони праці промислової і пожежної безпеки, виробничої санітарії	Здатність дотримуватись вимог правил охорони праці	Г.1
		Здатність дотримуватись заходів пожежної безпеки і правил поведінки у разі аварії	Г.2
		Здатність дотримуватись законодавчих, внутрішніх стандартів підприємства та положень щодо охорони праці та промислової безпеки	Г.3
		Здатність виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку, основи гігієни праці та виробничої санітарії	Г.4
		Здатність дотримуватись вимог експлуатації небезпечних виробничих об'єктів	Г.5
		Здатність дотримуватись вимог нормативно-правових актів з охорони праці, правил поводження з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва, використання індивідуальних та застосування колективних засобів захисту	Г.6
Г	Оволодіння основами матеріалознавства	Здатність розрізняти основні види будівельних матеріалів, їх властивості та класифікацію за походженням, призначенням, способом виготовлення	Г.1
		Здатність класифікувати та працювати з різними металами і сплавами з металів	Г.2
		Здатність класифікувати за складом, властивостями та сферою застосування пластмаси, інші полімерні матеріали	Г.3
		Здатність класифікувати кам'яні стінові матеріали за видом виробів, призначенням, використовуваної сировини і способом їх виготовлення	Г.4
		Здатність працювати з мінеральними в'язучими речовинами	Г.5
		Здатність працювати з матеріалами та виробами з дерева	Г.6
Д	Спеціальна технічна підготовка	Здатність застосовувати альпіністське спорядження, страхувальні пристрої та обладнання при виконанні верхолазних робіт в промисловому альпінізмі	Д.1
		Здатність застосовувати вузли, налагоджувати поліспасти, які використовуються під час проведення робіт на висоті, їх безпеку при застосуванні	Д.2
		Організація робіт, порядок кріплення опорного та страхувального канатів, володіння основами техніки пересування по мотузці, технікою спуску та підйому по	Д.3

		закріпленій мотузці або тросу	
		Здатність організувати страхування та самострахування	Д.4
		Здатність організувати роботу при виникненні нештатної ситуації, надати допомогу при звільненні від зависання	Д.5
		Здатність пересуватися по просторовим конструкціям без застосування мотузок	Д.6
		Здатність виконувати весь спектр робіт арбориста	Д.7
		Здатність виконувати роботи з установки склопакетів на висоті в безопорному просторі, та проводити роботи по заміні пошкодженого скла	Д.8
		Здатність виконувати роботи по очищенню склопакетів від технологічного бруду та проводити миття скла в безопорному просторі	Д.9
		Здатність виконувати весь спектр зварювальних робіт на висоті з помостів, люльки та в безопорному просторі	Д.10
Е	Тактика дій та порядок проведення рятувальних робіт при виникненні нештатної ситуації	Здатність володіння засобами зв'язку, знати їх види, технічні характеристики та правила ведення радіообміну, Знати правила використання сигналів і порядок їх застосування	Е.1
		Здатність організації та проведення рятувальних робіт при виникненні нештатної ситуації	Е.2
		Здатність проведення розвідки в зоні надзвичайної ситуації	Е.3
		Здатність володіти технікою підйому, спуску та транспортування потерпілого, вантажу та матеріальних цінностей із застосуванням верхолазного спорядження на висоті, в умовах гірського рельєфу та під час надзвичайної ситуації	Е.4
		Здатність приймати участь у складі висотної бригади під час усунення нештатної ситуації та її наслідків, що виникли	Е.5

6. Опис трудових функцій (трудові функції; предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, продукти, інструмент (за потреби); професійні компетентності (за трудовою дією, або групою трудових дій), знання, уміння та навички).

Трудові функції	Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, продукти, інструменти)	Професійні компетентності (за трудовою дією, або групою трудових дій)	Знання	Уміння та навички
А. Планування та організація трудового процесу	Засоби індивідуального захисту від падіння з висоти, фляга для питної води або термос (1л.), огорожувальна стрічка, стропоріз, попереджувальні інформаційні знаки, засоби колективного захисту, спецвзуття, спецодяг та інші засоби, спеціальні огорожувальні сітки, щити та огорожувальні стрічки, інструкції та матеріали щодо правил охорони праці, альпіністське спорядження та спеціальні пристрої, що використовуються в промисловому альпінізмі, гумові захисні рукавиці, електроінструмент з діелектричним захистом, засоби захисту шкіри, дихальних шляхів та зору від шкідливих виробничих факторів (респіратори, ізолюючі протигази,	А.1. Здатність забезпечувати особисту безпеку та здоров'я в процесі виконання верхолазних робіт	А.3.1. Критерії оцінювання стану робочого місця, приведення робочого місця в безпечний стан	А.У.1. Дотримуватись вимог охорони праці під час виконання робіт на висоті
		А.2. Здатність недопущення, усунення та ліквідування нештатних ситуацій в промисловому альпінізмі	А.3.2. Алгоритм дій при виникненні нештатної ситуації	А.У.2. Застосовувати альпіністське спорядження та пристрої для ліквідування нештатної ситуації
		А.3. Здатність дотримуватись вимог безпеки праці під час роботи із інструментом та пристроями	А.3.3. Алгоритм візуальної перевірки справності та надійності устаткування та обладнання	А.У.3. Виконувати візуальну перевірку та технічне обслуговування альпіністського спорядження та обладнання що експлуатується
		А.4. Здатність використовувати за призначенням засоби індивідуального захисту верхолаза	А.3.4. Технічні характеристики засобів індивідуального захисту	А.У.4. Використовувати засоби індивідуального захисту верхолаза при

	спеціальний захисний одяг, захисні маски та окуляри)		верхолаза та їх можливості при використанні	виконанні робіт на висоті
		А.5. Здатність дотримуватись вимог електробезпеки під час роботи із електроінструментом та електроустановками	А.3.5. Правила охорони праці під час роботи з інструментом та пристроями	А.У.5. Виконувати роботи на висоті з застосуванням інструменту та пристроїв
		А.6. Здатність володіти засобами і методами індивідуального та колективного захисту від небезпечних та шкідливих виробничих факторів	А.3.6. Технологія виконання робіт в небезпечному середовищі та правила використання засобів індивідуального та колективного захисту	А.У.6. Використовувати засоби індивідуального та колективного захисту при проведенні верхолазних робіт в забрудненому та небезпечному середовищі
Б. Організаційні та технічні заходи забезпечення безпечного виконання робіт на висоті	Нормативно-правова документація, нормативно-правові акти з охорони праці, засоби індивідуального захисту від падіння з висоти, фляга для питної води або термос (1л.), стропоріз, альпіністське спорядження та спеціалізовані пристрої, що застосовуються в промисловому альпінізмі, спеціальні огорожувальні сітки, щити та	Б.1. Здатність організовувати верхолазні роботи з урахуванням основних конструктивних особливостей об'єктів, де здійснюються роботи	Б.3.1. Технологія виконання верхолазних робіт на об'єктах з урахуванням їх конструктивних особливостей	Б.У.1. Виконувати верхолазні роботи з урахуванням конструктивних особливостей об'єктів
		Б.2. Здатність володіти правилами та технологіями виконання будівельних, монтажних, ремонтно-будівельних, ремонтно-відновлювальних	Б.3.2. Технологія виконання будівельних, монтажних, ремонтно-будівельних, ремонтно-відновлювальних та	Б.У.2. Виконувати весь спектр будівельних, ремонтних та реставраційних робіт на висоті з застосуванням верхолазного

огороджувальні стрічки, попереджувальні інформаційні знаки, підмостки, риштування, механізовані та ручні лебідки, талі механізовані колиски та балкони для роботи на висоті, драбини, троси різної довжини з металевими коушами, металеві ланцюги різної довжини зі зварними сегментами, авто драбини, авто підіймачі Прилади для вимірювання вмісту кисню, рівня забрудненості повітря шкідливими речовинами та рівня радіаційного забруднення. Засоби індивідуального захисту для шкіри в забрудненому середовищі, ізолюючі протигази	робіт	зварювальних робіт в промисловому альпінізмі	спорядження та будівельного інструменту в опорному та безопорному просторі
	Б.3. Здатність виконувати особливо складну роботу в опорному та безопорному просторі на висоті, у ході будівництва на підприємствах енергетичної, хімічної, металургійної, вугільної промисловості, мостів, тунелів	Б.3.3. Технологія виконання верхолазних робіт при будівництві об'єктів енергетичної, металургійної, хімічної та вугільної промисловості, а також порядок проведення робіт на висоті при будівництві тунелів, віадуків, акведуків, вантових мостів тощо	Б.У.3. Виконання робіт на висоті із застосуванням верхолазного спорядження та будівельного інструменту в опорному та безопорному просторі з дотриманням вимог охорони праці
	Б.4. Здатність дотримання правил безпечного виконання робіт на риштуваннях, підмостках, драбинах, підвісних колисок та підіймачах	Б.3.4. Особливості виконання верхолазних робіт з використанням риштувань підмосток, драбин, підвісних колисок та підіймачів	Б.У.4. Користуватись засобами індивідуального захисту від падіння з висоти при роботі на підмостках, драбинах, підвісних колисок та підіймачах
	Б.5. Здатність дотримання правил випробування та норм безпечного використання страхувальних	Б.3.5. Будову, технічні характеристики та порядок експлуатації верхолазного	Б.У.5. Проводити огляд та перевірку верхолазного спорядження

		тросів, канатів, запобіжних лямкових і безлямкових поясів, та верхолазного спорядження, монтажних одинарних блоків, мотузок	спорядження	перед його застосуванням
		Б.6. Здатність експлуатувати та знати будову ручних і механічних лебідок, талей, засобів малої механізації, правила безпечної роботи з ними	Б.3.6. Технічні характеристики та будова електричного, механічного, ручного інструменту та пристроїв, що використовуються при виконанні робіт в промислово му альпінізмі	Б.У.6. Проводити технічний огляд та перевірку електричного, механічного, ручного інструменту безпосередньо перед застосуванням
		Б.7. Здатність використовувати методи налагоджування систем підймання та опускання людей і вантажів, систем переміщення у безопорному просторі із застосуванням верхолазного спорядження у процесі виконання робіт	Б.3.7. Правила організації налагодження станцій, поліспастичних систем для підйому та спуску людей і вантажів	Б.У.7. Налагоджувати прості і складні поліспастичні системи для підйому та спуску людей і вантажів
		Б.8. Здатність дотримання правил роботи з механізованим інструментом, правил використання сигналів і порядок їх застосування під час	Б.3.8. Роботу з механізованим інструментом на висоті з дотриманням інструкцій	Б.У.8. Виконувати роботи з механізованим інструментом на висоті та застосовувати умовні сигнали

		взаємодії з машиністами вантажопідіймальних механізмів	виробника та умовні сигнали при взаємодії з машиністами вантажопідіймальних механізмів	в ході виконання робіт
		Б.9. Здатність дотримання порядку і правил ведення обов'язкової документації під час виконання робіт на висоті	Б.3.9. Основи ведення документації	Б.У.9. Вести документацію за встановленими формами і використовувати їх за призначенням
		Б.10. Здатність дотримання правил та вимог охорони праці під час роботи на висоті	Б.3.10. Правила охорони праці під час виконання робіт на висоті	Б.У.10. Дотримуватись вимог безпеки під час виконання робіт на висоті
		Б.11. Здатність виконувати підсобні та допоміжні роботи в складі висотної бригади при виконанні робіт на висотних об'єктах в промисловому альпінізмі	Б.3.11. Організацію безпечних умов праці під час виконання підсобних робіт у складі висотної бригади	Б.У.11. Виконувати супровід та весь спектр підсобних робіт у складі висотної бригади на висотному об'єкті
			Б.3.12. Знати будову та принцип дії приладів для вимірювання рівня радіації	Б.У.12. Користуватися приладами для вимірювання вмісту шкідливих речовин
			Б.3.13. Алгоритм дій при виконанні робіт в замкненому просторі, де вміст кисню нижче допустимої	Б.У.13. Користуватися приладами для вимірювання вмісту кисню та шкідливих речовин в замкненому середовищі

			норми	
			Б.3.14. Загальну будову та призначення засобів індивідуального захисту	Б.У.14. Користуватися ізолюючим протигазом та засобами індивідуального захисту для шкіри та дихальних шляхів
В. Надання домедичної та першої медичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, та їх транспортування до місця надання першої медичної допомоги	Спелеоноші, медичні гумові рукавички, медичний комірець, медична аптечка, рятувальна тринога, альпіністське спорядження, засоби індивідуального захисту від падіння з висоти, фляга для питної води або термос (1л.), підручні засоби (для виготовлення комірця, для накладання фіксуєної шини), рятувальна косинка попереджувальні інформаційні знаки, засоби колективного захисту, спецвзуття спецодяг, засоби зв'язку, огорожувальні стрічки	В.1. Здатність визначати характер ушкодження та ступінь загрози життю та здоров'ю потерпілих від нещасних випадків	В.3.1. Алгоритм, послідовність дій та визначення характеру ушкодження, надання домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків	В.У.1. Визначати характер ушкодження, ступінь загрози життю та здоров'ю постраждалих
		В.2. Здатність надавати домедичну допомогу потерпілим від нещасних випадків, від гострого захворювання, у випадках аварії	В.3.2.1. Правила та прийоми надання домедичної допомоги при капілярній, артеріальній і венозній кровотечах В.3.2.2. Способи реанімації, порядок підготовки потерпілого В.3.2.3. Правила та прийоми надання домедичної допомоги при отруєннях в тяжких випадках і	В.У.2.1. Надавати домедичну допомогу при артеріальній, венозній та капілярній кровотечі В.У.2.2. Робити штучне дихання з використанням маски-клапану та непрямий масаж серця В.У.2.3. Надавати домедичну допомогу при отруєннях В.У.2.4. Надавати домедичну допомогу при хімічних і

			втраті свідомості В.3.2.4. Правила та прийоми надання домедичної допомоги при хімічних і термічних опіках, при опіках очей В.3.2.5. Правила та прийоми надання домедичної допомоги потерпілим від ураження електричним струмом В.3.2.6. Правила та прийоми надання домедичної допомоги при ударах В.3.2.7. Правила та прийоми надання домедичної допомоги при проникаючих пораненнях В.3.2.8. Правила та прийоми надання домедичної допомоги при переломах В.3.2.9. Правила та прийоми надання домедичної допомоги при	термічних опіках, при опіках очей В.У.2.5. Надавати домедичну допомогу при ураженні електричним струмом В.У.2.6. Надавати домедичну допомогу при ударах, струсу головного мозку, ударах в області хребта, синдрому здавлювання, при вивихах і розтягненні зв'язок В.У.2.7. Надавати домедичну допомогу при проникаючих пораненнях В.У.2.8. Надавати домедичну допомогу при переломах В.У.2.9. Надавати домедичну допомогу при ушкодженні черепа, хребта і кісток тазу
--	--	--	---	--

			ушкодженні черепа, хребта і кісток тазу	
		В.3. Організувати транспортування постраждалого із застосуванням рятувальної косинки, спелеонош, підручних засобів в супроводі, або без супроводу до місця надання першої медичної допомоги	В.3.3. Правила та способи транспортування потерпілих до місця надання першої медичної допомоги	В.У.3. Транспортувати постраждалих з застосуванням спелеонош, рятувальної косинки та допоміжних підручних засобів до місця надання першої медичної допомоги
Г. Дотримання правил охорони праці промислової і пожежної безпеки, виробничої санітарії	Засоби індивідуального захисту від падіння з висоти, фляга для питної води або термос (1л.), стропоріз, альпіністське спорядження та спеціалізовані пристрої, що застосовуються в промисловому альпінізмі, спеціальні огорожувальні сітки, щити та огорожувальні стрічки, попереджувальні інформаційні знаки, підмостки, риштування, засоби захисту шкіри, дихальних шляхів та зору від шкідливих виробничих факторів (респіратори, ізолюючі протигази,	Г.1. Здатність дотримуватись правил охорони праці	Г.3.1. Правила охорони праці промислової, пожежної безпеки та виробничої санітарії	Г.У.1. Виконувати вимоги нормативних актів з охорони праці, правила поводження з механізмами, устаткуванням
		Г.2. Здатність дотримуватись заходів пожежної безпеки і правил поведінки у разі аварії	Г.3.2. Правила користування вогнегасниками та штатним інвентарем, який знаходиться на пожежному щиті	Г.У.2. Діяти в аварійних ситуаціях згідно інструкцій та плану евакуації до безпечної зони
		Г.3. Здатність дотримуватись законодавчих та внутрішніх стандартів підприємства та положень щодо охорони праці та промислової безпеки	Г.3.3. Вимоги положень нарядної системи	Г.У.3. Виконувати вимоги положень, інструкцій, стандартів за професією та видами робіт

	спеціальний захисний одяг, захисні маски та окуляри), порошкові та вуглекислотні вогнегасники	Г.4. Здатність виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку, основи гігієни праці та виробничої санітарії	Г.3.4. Правила внутрішнього трудового розпорядку	Г.3.4. Виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку
		Г.5. Здатність дотримуватись вимог експлуатації небезпечних виробничих об'єктів	Г.3.5. Вимоги щодо експлуатації небезпечних виробничих об'єктів та інструкцією, щодо поводження з технологічними відходами	Г.У.5. Прибирати технологічне сміття для подальшої утилізації. При виконанні робіт в небезпечному або шкідливому середовищі вміти при виникненні аварійної ситуації покинути небезпечну зону
		Г.6. Здатність дотримуватись вимог нормативно-правових актів з охорони праці, правил поводження з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва, використання індивідуальних та застосування колективних засобів захисту	Г.3.6. Положення колективного договору підприємства	Г.У.6. Проводити аналіз безпечного виконання робіт
Г. Оволодіння основами матеріалознавства	Засоби індивідуального захисту від падіння з висоти, фляга для питної води або термос (1л.), стропоріз,	Г.1. Здатність розрізняти основні види будівельних матеріалів, їх властивості та класифікацію за походженням,	Г.3.1. Характеристика будівельних матеріалів за властивостями та	Г.У.1. Працювати на висоті в будівельній сфері та при реставраційних роботах з

огороджувальна стрічка, попереджувальні інформаційні знаки, засоби колективного захисту, засоби захисту зору, органів дихання та шкіри, спецвзуття спецодяг та інші засоби, спеціальні огороджувальні сітки, щити та огороджувальні стрічки, альпіністське спорядження та спеціальні пристрої, що використовуються в промисловому альпінізмі, інформаційно-методичний матеріал з технологій обробки матеріалів та опису їх властивостей, кутова шліфмашина (бензоріз), зварювальний апарат, сучкоріз	призначенням, способом виготовлення	призначенням	обов'язковим дотриманням мір техніки безпеки на будівництві
	Г.2. Здатність класифікувати та працювати з різними металами і сплавами з металів	Г.3.2. Характеристики та властивості металів, сплавів та галузі застосування	Г.У.2. Виконувати зварювальні, слюсарні, та шліфувальні роботи з металом та сплавами на висоті
	Г.3. Здатність класифікувати за складом, властивостями та сферою застосування пластмаси, інші полімерні матеріали	Г.3.3. Характеристики та властивості пластмаси та полімерних матеріалів	Г.У.3. Виконувати висотні роботи застосовуючи вироби із пластмаси та полімерних матеріалів
	Г.4. Здатність класифікувати кам'яні стінові матеріали за видом виробів, призначенням, використовуваної сировини і способом їх виготовлення	Г.3.4. Характеристики та властивості будівельних стінових матеріалів із каменю	Г.У.4. Виконувати висотні роботи із використанням стінових матеріалів із каменю
	Г.5. Здатність працювати з мінеральними в'язучими речовинами	Г.3.5. Характеристики та властивості мінеральних в'язучих речовин	Г.У.5. Виконувати роботи зі стіновими будівельними матеріалами та мінеральними в'язучими речовинами на висоті
	Г.6. Здатність працювати з матеріалами та виробами з дерева	Г.3.6. Класифікація будівельних матеріалів з деревини. Породи дерев та їх властивості	Виконувати висотні роботи з застосуванням будівельних матеріалів з деревини

Д. Спеціальна технічна підготовка	Засоби індивідуального захисту від падіння з висоти, фляга для питної води або термос (1л.), стропоріз, огорожувальна стрічка, попереджувальні інформаційні знаки, засоби колективного захисту, спецвзуття спецодяг та інші засоби, спеціальні огорожувальні сітки, щити та огорожувальні стрічки, альпіністське спорядження та спеціальні пристрої, що використовуються в промисловому альпінізмі, вакумні утримувачі для переміщення склопакетів, спеціальний інвентар для миття скла, кутова шліфмашина (бензоріз), зварювальний апарат, сучкоріз. Засоби індивідуального захисту для захисту органів дихання та шкіри, ланцюг сталевий (3-5 м)	Д.1. Здатність застосовувати альпіністське спорядження, страхувальні пристрої та обладнання при виконанні верхолазних робіт в промисловому альпінізмі	Д.3.1. Технічні характеристики альпіністського спорядження та пристроїв, що використовуються в промисловому альпінізмі	Д.У.1. Виконувати роботи на висоті методом промислового альпінізму з застосуванням альпіністського спорядження та дотриманням мір техніки безпеки
		Д.2. Здатність застосовувати вузли, налагоджувати поліспасти, які використовуються під час проведення робіт на висоті, їх безпеку при застосуванні	Д.3.2. Технічні характеристики вузлів та їх застосування в промисловому альпінізмі	Д.У.2. Налагоджувати поліспасти системи в промисловому альпінізмі при виконанні робіт на висоті
		Д.3. Організація робіт, порядок кріплення опорного та страхувального канатів, володіння основами техніки пересування по мотузці, технікою спуску та підйому по закріпленій мотузці або тросу	Д.3.3. Класифікацію поліспастів та їх застосування в промисловому альпінізмі	Д.У.3. Організовувати роботи, порядок кріплення опорного та страхувального канатів. Володіти основами техніки пересування по мотузці, технікою спуску та підйому по закріпленій мотузці або тросу
		Д.4. Здатність організувати страхування та самострахування	Д.3.4. Техніку пересування по перильній мотузці. Спуск та підйом по закріпленій мотузці або	Д.У.4. Налагоджувати станції для страховки та самостраховки при роботах на перильній мотузці

			тросу	
		Д.5. Здатність організувати роботу при виникненні нештатної ситуації, надати допомогу при звільненні від зависання	Д.3.5. Техніку організації страховки та самостраховки	Д.У.5. Виконувати роботи при виникненні нештатної ситуації та надання допомоги при звільненні від зависання
		Д.6. Здатність пересування по просторовим конструкціям без застосування мотузок	Д.3.6. Техніку пересування по просторовим конструкціям без застосування мотузки	Д.У.6. Виконувати роботи у безопорному просторі та без застосуванням опорного канату
		Д.7. Здатність виконувати весь спектр робіт арбориста	Д.3.7. Техніку та спектр робіт арбориста	Д.У.7. Виконувати роботи на висоті по видаленню сухих та пошкоджених гілок, виконувати роботи по формуванню крони, проводити лікувальні заходи, встановлювати пастки для шкідників
		Д.8. Здатність виконувати роботи з установки склопакетів на висоті в безопорному просторі, та проводити роботи по заміні пошкодженого скла	Д.3.8. Алгоритм дій при установці склопакетів, або заміні остеклення	Д.У.8. Виконувати спектр робіт промислового альпініста на висоті в безопорному просторі, встановлювати, замінювати та обслуговувати

				фасади будівель з великою площею остеклення
		Д.9. Здатність виконувати роботи по очищенню склопакетів від технологічного бруду та проводити миття скла в безопорному просторі	Д.3.9. Техніку виконання робіт з встановлення та обслуговування будівель з великою площею остеклення (клінінгові роботи на скляному фасаді)	Д.У.9. Виконувати клінінгові роботи при обслуговуванні висотних споруд, будівель, металевих конструкцій, тощо в безопорному просторі
		Д.10. Здатність виконувати весь спектр зварювальних робіт на висоті з риштувань, помостів, люльки та в безопорному просторі	Д.3.10. Зварювальні роботи в промисловому альпінізмі. Вимоги з охорони праці при проведенні зварювальних робіт в безопорному просторі	Д.У.10. Проводити зварювальні роботи в промисловому альпінізмі. Дотримуватися мір безпеки при виконанні зварювальних робіт на висоті
Е. Тактика дій та порядок проведення рятувальних робіт при виникненні нештатної ситуації	Спелеоноші, медичні гумові рукавички, медичний комірць, медичні аптечки, рятувальна тринога (за потреби), альпіністське спорядження (альпіністська мотузка, спускові пристрої, блокролики і т.і), засоби індивідуального захисту від падіння з висоти, стропоріз, фляга для питної води або термос	Е.1. Здатність володіння засобами зв'язку, знати їх види, технічні характеристики та правила ведення радіообміну. Знати правила використання сигналів і порядок їх застосування	Е.3.1. Види засобів зв'язку, технічні характеристики та правила ведення радіообміну	Е.У.1. Користуватися засобами зв'язку та способами подачі аварійних сигналів при виникненні надзвичайної ситуації
		Е.2. Здатність організації та проведення рятувальних робіт при виникненні нештатної ситуації	Е.3.2. План евакуації під час виникнення надзвичайної	Е.У.2. Проводити аварійно-пошукові роботи на об'єктах

	(1л.), підручні засоби (для виготовлення комірця, або виготовлення фіксуєної шини при переломах), попереджувальні інформаційні знаки, засоби колективного захисту, спецвзуття спецодяг, засоби зв'язку, огорожувальні стрічки. Лавинний щуп, лавинний шнур, лавинна лопата, снігоступи, туристичні намети, льодоруби, льодові кішки, комплект індивідуального, групового туристичного спорядження та запас харчів на період проведення рятувальної операції (при рятуванні в гірській місцевості)		ситуації при проведенні верхолазних робіт	техногенного та природного характеру. Проводити аварійно-пошукові роботи в гірській місцевості
		Е.3. Здатність проведення розвідки в зоні надзвичайної ситуації	Е.3.3. Технічні характеристики пристроїв та спорядження, що використовується при усуненні нештатної ситуації, пошуково-рятувальних роботах	Е.У.3. Проводити аварійно-пошукові роботи із застосуванням спеціальних пошукових пристроїв та спорядження
		Е.4. Здатність володіти технікою підйому, спуску та транспортування потерпілого, вантажу та матеріальних цінностей із застосуванням верхолазного спорядження на висоті, в умовах гірського рельєфу та під час надзвичайної ситуації	Е.3.4. Структуру гірського рельєфу, алгоритм дій та техніку пересування на гірському рельєфі	Е.У.4. Транспортувати постраждалих, вантаж та матеріальні цінності в умовах гірського рельєфу із застосуванням верхолазного спорядження
		Е.5. Здатність брати участь у складі висотної бригади під час усунення нештатної ситуації та її наслідків, що виникли	Е.3.5. Алгоритм дій висотної бригади під час усунення нештатної ситуації та її наслідків, що виникли	Е.У.5. Ліквідовувати наслідки нештатної ситуації та транспортувати потерпілого у безпечне місце

7. Дані щодо розроблення та затвердження професійного стандарту**7.1. Розробник професійного стандарту**

Міжрегіональний центр швидкого реагування Державної служби України з надзвичайних ситуацій та Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Сумській області.

7.2. Суб'єкт перевірки професійного стандарту

Науково-дослідний інститут праці та зайнятості населення Міністерства соціальної політики і НАН України.

7.3. Дата затвердження професійного стандарту

15 липня 2021 року.

7.4. Дата внесення професійного стандарту до Реєстру професійних стандартів

20 липня 2021 року.

7.5. Рекомендована дата наступного перегляду професійного стандарту

Липень 2026 року.
